

دستنویس‌های آثار شیخ طوسی در کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی

عبدالله غفرانی^۱

چکیده

در این نوشته، دستنویس‌های آثار شیخ طوسی که در کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی نگهداری می‌شوند و نیز نگارش‌های پیرامونی آن‌ها - اعم از ترجمه، تلخیص و گزاره، معرفی شده‌اند. کلیدواژه‌ها: شیخ طوسی، دستنویس‌های کامل شیخ طوسی، دستنویس‌های ناقص شیخ طوسی، کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی

اشاره

شیخ ابو جعفر محمد بن حسن بن علی طوسی از بزرگترین دانشمندان شیعه امامیه، زبانزد خاص و عام، و پیوسته در ادوار گوناگون مورد احترام بوده است. بزرگان اسلامی به سبب جامعیت و چیره‌دستی وی در تفسیر، حدیث، ادب، فقه و تاریخ، از او به عنوان «شیخ الطائفه» تشییع یاد می‌کنند و وی را بنیانگذار و عامل پیدایی و شکل‌گیری مکتب علمی نجف می‌شناسند.

شیخ طوسی در سال 385 ه. ق. ظاهراً در شهر توس چشم به جهان گشود و پس از گذران بیست و سه سال از زندگی خود، راهی بغداد پایتخت اسلامی و مهد علمی آن دوران شد و از محضر دانشیان شیعی آن دیار یعنی شیخ مفید (در گذشته 413 ه. ق.) و پس از آن سید شریف مرتضی علم الهدی (در گذشته 436 ه. ق.) استفاده‌های وافر نمود.

شیخ، بعد از مرگ شریف مرتضی بر مسند علمی او تکیه زد و تا سال 448 ه. ق. در شهر بغداد بسر برد، ولی پس از آن به علت رخداد های شیعه‌ستیزانه اجتماعی و نیز به خاطر پایان‌یابی حکومت آل بویه و تسلط سلجوقیان بر شهر بغداد، ناگزیر به شهر سمرقند - خاکجای امیر مؤمنان علی علیه السلام - روی آورد و باقیمانده عمر خویش را در همانجا به خدمات علمی مشغول گشت. سرانجام در سال 460 ه. ق. دیده از دنیا بر گرفت و در خانه خود به خاک سپرده شد.

آثار علمی که از شیخ طوسی برجای مانده، عموماً هر یک در نوع خود بی‌نظیر محسوب شده و در همان رشته الگوی دانشمندان بعدی و در پیشروی آنان قرار گرفته است. برای افتخار و بالیدن و نیز به منظور اعتلای کارنامه فرهنگی شیخ همین بسنده است که دو کتاب «تهذیب الأحکام» و «الاستبصار» او در شمار کتاب‌های چهارگانه اولیه شیعه قرار گرفته است.

در این نوشته، دستنویس‌های آثار شیخ طوسی که در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد آستان قدس رضوی نگهداری می‌شوند و نیز نگارش‌های پیرامونی آن‌ها - اعم از ترجمه، تلخیص و گزاره - معرفی خواهند شد.

لازم به یادآوری است که شمار قابل توجهی از دستنویس‌های مزبور، کمیاب هستند و از نفاست و قدمت ویژه‌ای برخوردارند و در نوع خود منحصر به فرد می‌باشند.

اختیار معرفه الرجال

شماره² 23929، نسخ، 1036 ه. ق. 252 برگ، وقفی فخرالدین صدر عاملی.
شماره 3638، نسخ شمس‌الدین گیلانی در 1034 ه. ق. 218 برگ.

الاستبصار

دستنویس‌های کامل

شماره 16635، نسخ، 1263 ه. ق. 341 برگ.
شماره 1908، نسخ محمد حسین نوری در 1074 ه. ق. 402 برگ.
شماره 16924، نسخ علی بن محمد عیسی مرعشی شوشتری در 1057 ه. ق. 259 برگ.
شماره 25669، نسخ زین العابدین رازانی در 1075 ه. ق. محشّی، 414 برگ.
شماره 1906، نسخ محمد بن محمود اردکانی در 1074 ه. ق. 299 برگ.
شماره 16925، نسخ لطف‌الله بن عبدالله شریف در 1051 ه. ق. محشّی با انواع بلاغ.
شماره 14036، نسخ حسین بن عیسی حوری در 989 ه. ق. با حواشی و نشانی سه نوع بلاغ.
شماره 6671، شیخ محمد جزائری در 1044 ه. ق. 362 برگ.
شماره 6811، نسخه نفیس و محشّی، 485 برگ.
شماره 6579، نسخ، 473 برگ.
شماره 1907، نسخ عبدالعلی بن محمد علی حلّی در 1041 ه. ق. 248 برگ.
شماره 25255، نسخ خفی، سده 12 ه. ق. 376 برگ.
شماره 14946، نسخ شمس‌الدین محمد حسینی در 1073 ه. ق. 293 برگ.
شماره 25222، نسخ خفی، 264 برگ.
شماره 15084، نسخ محمد سالم بن محمد شریف خوانساری در 1071 ه. ق. 319 برگ.
شماره 15253، نسخ محمدباقر حسینی رضوی در 1068 ه. ق. با نشانی بلاغ.
شماره 21388، نسخ عبدالعظیم مهدوی در 1091 ه. ق. 393 برگ.
شماره 20151، نسخ، 509 برگ.
شماره 20434، نسخ، 382 برگ.
شماره 20286، نسخ عبدالوهاب در 1112 ه. ق. 457 برگ.
شماره 20602، نسخ شعبان 1122 ه. ق. 371 برگ.
شماره 6155، نسخ خفی اسد بن حسن بیک تربتی در 1082 ه. ق. 485 برگ.
شماره 20555، نسخ علی بن حسین مهدی در 1071 ه. ق. 435 برگ.
شماره 16928، نسخ مهدی بن میرحیب‌الله بندرآبادی در 1050 ه. ق. محشّی، 478 برگ.
شماره 21223، نسخ 1042 ه. ق. 336 برگ.
شماره 1910، نسخ 1070 ه. ق. 371 برگ.
شماره 11573، نسخ 1074 ه. ق. با حواشی و نشانی بلاغ، 323 برگ.
شماره 11577، نسخ محمد مهدی بن سلطان حسین خوانساری در 1119 ه. ق. 237 برگ.
شماره 18065، نسخ سده 11 و 12 ه. ق. 379 برگ.
شماره 1911، نسخ، وقفی نادرشاه افشار.

شماره 21043، نسخ 1067 ه. ق. 245 برگ. شماره 1570، نسخ 1086 ه. ق. 436 برگ. شماره 12982، نسخ مرادبن محمد مهدی قاینی در 1105 ه. ق. 246 برگ. شماره 13050، نسخ محمد بن قوام‌الدین لیثی در 981 ه. ق. محشی، 196 برگ. شماره 1568، نسخ، وقفی نادرشاه افشار، 311 برگ. شماره 1569، نسخ لطف‌الله بن عبدالله در سده 11 ه. ق. 368 برگ، وقف در 1166 ه. ق. شماره 9062، توسط عبدالاول بن ابراهیم گیلانی در سده 11 ه. ق. تصحیح و مقابله شده است. شماره 13104، نسخ خفی محمد بن مظفر قزوینی در 1022 ه. ق. در کوش مغان، محشی. شماره 11174، نسخ صالح بن ابراهیم در 1075 ه. ق. محشی، 327 برگ. شماره 1909، نسخ حسین بن منصور سبزواری در 1092 ه. ق. 458 برگ. شماره 13448، نسخ صالح بن ابراهیم حمیری در سده 11 ه. ق. محشی، 545 برگ. شماره 1905، نسخ سده 11 ه. ق. 386 برگ. شماره 10595، نسخ صالح بن محمد حسین ترشیزی در 1120 ه. ق. 388 برگ.

دستنویس‌های ناقص

شماره 15943، از آغاز افتاده، نسخ خوش علی بن شمس‌الدین شولستانی در سده 11 ه. ق. محشی، 400

برگ.

شماره 16926، از کتاب زکاة تا پایان، نسخ 1035 ه. ق. با نشانی بلاغ و مقابله. شماره 14038، از آغاز افتاده، نسخ علی بن قوام‌الدین لیثی در 981 ه. ق. 209 برگ. شماره 26879، از کتاب صلاه تا پایان، نسخ کهن خفی، نسخه نفیس. شماره 20478، از کتاب زکاة تا آخر، 122 برگ. شماره 25138، از آغاز تا پایان جزء سوم، نسخ قاسم بن ابراهیم مشهدی در 1210 ه. ق. شماره 13103، از آغاز تا پایان جزء دوم، 225 برگ. شماره 13102، از آغاز و انجام افتاده، با حواشی و نشانی بلاغ، 352 برگ. شماره 13326، از کتاب جهاد تا میانه، 224 برگ. شماره 13633، از آغاز افتاده، نسخ 1077 ه. ق. 424 برگ. شماره 7429، تا آغاز کتاب زکاة، نسخه نفیس، 323 برگ. شماره 11258، از انجام افتاده، نسخ درویش علی بن شمس‌الدین در سده 12 ه. ق. 265 برگ، محشی. شماره 1571، از انجام افتاده، 239 برگ، در سال 1084 ه. ق. وقف گردیده است. شماره 11288، از انجام افتاده، 367 برگ. شماره 26709، از آغاز تا پایان کتاب خمس، نسخ خفی 1067 ه. ق. 176 برگ. شماره 13051، از آغاز افتاده، نسخ محمد باقر استرآبادی در 1015 ه. ق. در مکه مکرمه، با حواشی و دارای اجازه از محمد بن حسن بن زین‌الدین عاملی سبط شهید الثانی به کاتب، 291 برگ. شماره 7430، از میانه کتاب طهارت تا آخر، 358 برگ. شماره 11344، از آغاز تا پایان کتاب صوم، نسخ 1067 ه. ق. 248 برگ. شماره 18010، از انجام افتاده، محشی، 336 برگ. شماره 1912، از میانه کتاب حج تا انجام، نسخ حکمت علی بن بهزاد ایزدخواستی در 1126 ه. ق. 218

برگ.

شماره 16930، از آغاز افتاده، نسخ 1074 ه. ق. 380 برگ. شماره 16927، از کتاب زکاة تا پایان، نسخ محمدیوسف در 1098 ه. ق. 318 برگ.

شماره 21401، از آغاز تا پایان جزء دوم، 284 برگ.
 شماره 14891، از آغاز و انجام افتاده، 157 برگ.
 شماره 26521، از آغاز افتاده، 281 برگ.
 شماره 14037، از انجام افتاده، 325 برگ.
 شماره 14214، از آغاز و انجام افتاده، 306 برگ.
 شماره 14249، از آغاز افتاده، نسخ علی بن نورالدین در 1128 ه. ق.
 شماره 20577، از کتاب جهاد تا پایان، نسخ 1059 ه. ق. 267 برگ.
 شماره 16926، از انجام افتاده، نسخه مصحح، 336 برگ.
 شماره 25913، از انجام افتاده، 211 برگ.
 شماره 25280، از کتاب جهاد تا پایان، نسخ 1120 ه. ق. در سپاهان.

گزاره‌ها

استقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار

شارح: محمد بن حسن سبط شهید الثانی (در گذشته 1030 ه. ق.)
 شماره 22309، از آغاز افتاده، نسخ روح الله بن هدایه الله قهبائی در 1031 ه. ق. 116 برگ.

کشف الاسوار فی شرح الاستبصار

شارح: سید نعمه الله جزائری (در گذشته 1173 ه. ق.)
 شماره 20370، نسخ علی بن محمد علی خوانساری در سده 13 ه. ق.

مناهج الاخبار فی شرح الاستبصار

شارح: احمد بن زین العابدین قمی (سده یازدهم)
 شماره 2161، جزء سوم، نسخ در روزگار شارح.

الاقتصاد

شماره 20891، نسخ 1236 ه. ق.
 شماره 14165، بخشی از کتاب است، 48 برگ.
 شماره 18659، اندکی از آغاز افتاده، نسخ 1080 ه. ق. 202 برگ.
 شماره 20942، بخشی از کتاب است، نستعلیق 1346 ه. ق. 17 برگ.

الامالی

شماره 16969، نسخ علی بن یوسف در 944 ه. ق. 268 برگ، نسخه نفیس.
 شماره 16971، نستعلیق عبدالملک حسینی بروجنی در 1044 ه. ق. 257 برگ.
 شماره 1583، نستعلیق، 129 برگ، نسخه نفیس، در سده دهم هجری توسط خواجه شیر احمد وقف گردیده است.

شماره 9711، از انجام مقداری افتاده، نسخ سده 11 ه. ق. 411 برگ.
 شماره 21412، از انجام مقداری افتاده، نسخ سده 12 ه. ق. 180 برگ.
 شماره 11429، از آغاز و انجام افتاده، نسخ، 72 برگ.

الایجاز فی الفرائض

شماره 6039، نسخ خفی، نسخه نفیس.
 شماره 2749، نسخ سده 12 ه. ق. 30 برگ.

التبیان فی تفسیر القرآن

شماره 11559، نسخ خفی، 1330 ه. ق. در کربلا.
 شماره 12727، از سوره یوسف تا میانه، نسخ ابوالحسن طوسی در 1084 ه. ق. 387 برگ.
 شماره 11611، جلد نخست، نسخ سده 13 ه. ق. 250 برگ.

شماره 11613، جلد دوم، نسخ مؤید الاطباء در سده 13 ه. ق. 194 برگ.
شماره 11561، جلد سوم، نسخ مؤید الاطباء در 1332 ه. ق. در کربلا، 225 برگ.

تلخیص الشافی

شماره 10018، نسخ و نستعلیق، 255 برگ.
شماره 13031، از آغاز افتاده، نسخ علی رضابن میر عبدالفتاح حسینی در 1092 ه. ق. 225 برگ.
شماره 17769، از انجام افتاده، نسخ سده 12 ه. ق. 274 برگ.
شماره 15647، از انجام افتاده، نسخ سده 12 ه. ق. 305 برگ.
شماره 17035، با افتادگی، نسخ 1107 ه. ق. 206 برگ.

تمهید الاصول

شماره 54، از انجام افتاده، نسخ کهن، نسخه بسیار عتیق و ارزشمند که در 1067 ه. ق. توسط ابن خاتون
عاملی وقف گردیده است.

تهذیب الاحکام

دستنویس‌های کامل

شماره 7531، نسخ بدیع الزمان یزدی در 1057 ه. ق.
شماره 8166، نسخ سده 12 ه. ق.
شماره 11674، نسخ محمد صائم رازی در سده 11 ه. ق.
شماره 1643، نستعلیق محمد شفیع در 1060 ه. ق. در مشهد.
شماره 13808، نسخ سده 12 ه. ق.
شماره 25269، نسخ خفی سده 11 ه. ق.
شماره 12895، نسخ علی بیک طالقانی در 1078 ه. ق.
شماره 1641، نسخ ابوالحسن کاشی در شیراز در 1020 ه. ق.
شماره 1642، نسخ رضوان الله در 1037 ه. ق.
شماره 1639، نسخ محمد بن شهاب جزری در سده 10 ه. ق.
شماره 1637، نسخ 1157 ه. ق.
شماره 1638، نسخ عین القضاة در 978 ه. ق.
شماره 1950، نسخ سده 11 ه. ق.
شماره 18064، نسخ 1113 ه. ق.
شماره 20553، نسخ حیدر بن عبدالعزیز شوشتری در 1062 ه. ق.
شماره 6105، نسخ حسین بن شمس الدین در 985 ه. ق. و در پایان اجازه‌ای به خط شیخ بهائی برای علی
رضا تبریزی مشهود است.

شماره 20248، نسخ 1234 ه. ق.
شماره 24544، نسخ خفی 1057 ه. ق.
شماره 20253، نسخ سده 12 ه. ق.
شماره 1960، نسخ خفی 1112 ه. ق. محشی، 409 برگ.
شماره 17195، نسخ 1072 ه. ق. 459 برگ.
شماره 20163، نسخ 1211 ه. ق. 503 برگ.
شماره 20467، نسخ 1082 ه. ق.

دستنویس‌های ناقص

شماره 6673، از انجام افتاده، نسخ سده 11 ه. ق. 460 برگ.

- شماره 1644، از انجام افتاده، نسخ.
- شماره 13809، از انجام افتاده، نسخ سده 12 ه. ق.
- شماره 15351، از آغاز افتاده، نسخ محمد جعفر بن غضنفر در 1073 ه. ق.
- شماره 9038، تا آغاز کتاب حج، نسخ.
- شماره 9071، تا کتاب جهاد، نسخ حسن بن علی کوهزردی در سده 11 ه. ق.
- شماره 9073، تا پایان کتاب تجارت، نسخ عبدالله جوازی، در 1039 ه. ق. در مشهد.
- شماره 9072، از کتاب حج تا انجام، نسخ عبدالله جوازی در 1037 ه. ق. در مشهد.
- شماره 7534، تا کتاب زکاة، نسخ فاضل قمی در 1108 ه. ق.
- شماره 7533، از آغاز افتاده، نسخ محمد علی استرآبادی در 1055 ه. ق.
- شماره 1970، از کتاب حج تا انجام، نسخ فخرالدین احمد در سده 11 ه. ق.
- شماره 1971، کتاب دیات، نسخ محمد بن حسن در 1095 ه. ق.
- شماره 11322، کتاب زکاة، نسخ سده 11 ه. ق.
- شماره 11833، از کتاب جهاد تا پایان، استکتاب جمال‌الدین پیرمحمد اردستانی.
- شماره 1964، از کتاب زکاة تا انجام، نستعلیق 1017 ه. ق.
- شماره 1965، از آغاز تا میانه، نستعلیق پیش از سده 10 ه. ق. نسخه نفیس.
- شماره 24614، از آغاز تا کتاب جهاد، نسخ خوش خفی در سده 12 ه. ق.
- شماره 1640، از آغاز و انجام افتاده، نسخ.
- شماره 7084، از کتاب زکاة تا آخر، نستعلیق شکسته 1202 ه. ق.
- شماره 1969، از کتاب زکاة تا پایان جزء 4، نسخ جلال‌الدین لاهیجی در سده 11 ه. ق.
- شماره 9818، کتاب مزار، نسخ معین‌الدین علی در 1029 ه. ق.
- شماره 26965، از آغاز و انجام افتاده، نسخه خراب شده.
- شماره 1973، کتاب الایمان و الاقسام تا آخر، نسخ سده 12 ه. ق.
- شماره 11180، از انجام افتاده، نسخ.
- شماره 11170، از کتاب زکاة تا انجام، نسخ محمد کاظم رازی در سده 11 ه. ق.
- شماره 1962، تا آخر مزار، نسخ شیرعلی در 1101 ه. ق. نسخه نفیس.
- شماره 1961، تا پایان کتاب زکاة، نسخ محمد نیکنامی در 1064 ه. ق.
- شماره 1957، تا میانه، نسخ عبدالعلی بن محمد در تهران در 1018 ه. ق.
- شماره 1958، از میانه تا آخر، نسخ عبدالعلی بن محمد در تهران در 1018 ه. ق.
- شماره 1967، تا آغاز جزء دوم، نسخ عبدالباقی مشهدی در 1098 ه. ق.
- شماره 1966، تا پایان جزء یکم، نسخ ناصرین محمد در 989 ه. ق.
- شماره 1963، کتاب صلاة، نسخ 1091 ه. ق.
- شماره 17051، از میانه تا زیارات، نستعلیق سده دوازدهم ه. ق. 313 برگ.
- شماره 17052، از زکات تا آخر، نسخ محمد فاضل مشهدی در 1092 ه. ق.
- شماره 20565، از کتاب جهاد تا آخر، نسخ نعمه‌الله حسینی در سده 10 ه. ق.
- شماره 24516، از آغاز و انجام افتاده، نسخ محمد مقیم شجاعی در 1029 ه. ق.
- شماره 24562، از کتاب زکاة تا انجام، نسخ 1055 ه. ق.
- شماره 20642، تا آغاز کتاب صوم، نسخ سده 11 ه. ق.
- شماره 21187، از کتاب جهاد تا انجام، نسخ 1069 ه. ق.

شماره 21183، از کتاب جهاد تا انجام، نسخ احمد حسینی در 965 ه. ق.
شماره 5684، از کتاب الزیارات تا انجام، نسخ، در سال 977 ه. ق. توسط محمد بن فتح الله حسینی
مرعشی مقابله گردیده است، نفیس و ارزشمند.
شماره 21329، از آغاز و انجام افتاده، نسخ، 241 برگ.
شماره 17055، از آغاز افتاده تا پایان مزار، نسخ 1076 ه. ق.
شماره 17048، از میانه تا پایان، نسخ سده 12 ه. ق. 458 برگ.
شماره 17049، از کتاب زکاة تا پایان جزء 4، نسخ شمس الدین محمد بن حسن جامعی عاملی در 1074
ه. ق.

شماره 17045، از آغاز افتاده، نسخ قاسم بن علی شاه سبزواری در 1123 ه. ق.
شماره 17046، از آغاز افتاده تا کتاب حج، نسخ احمد نیشابوری در 1097 ه. ق.
شماره 17053، از آغاز افتاده تا آغاز کتاب تجارت، نسخ مرتضی حسینی در 1045 ه. ق.
شماره 17054، از صید و ذبائح تا انجام، نسخ 1086 ه. ق.
شماره 20399، از کتاب نکاح تا انجام، نسخ 1041 ه. ق.
شماره 20250، از کتاب الدیون تا انجام، نسخ 1027 ه. ق. 262 برگ.
شماره 1959، از آغاز تا پایان جزء سوم، نسخ خفی سده 11 ه. ق.
شماره 15985، از کتاب الدیون تا انجام، نسخ 1080 ه. ق.
شماره 20264، کتاب المزار، نسخ محمد تقی بندار شه میرزادی در سده 11 ه. ق.
شماره 21430، از آغاز تا پایان زکاة، نسخ 1060 و 379 برگ.
شماره 27115، از آغاز و انجام افتاده، نسخ خفی و خوش.
شماره 20125، از مزار تا انجام، نسخ صفایی خوانساری در سده 14 ه. ق. 300 برگ.
شماره 20187، از نکاح تا انجام، نسخ قاسم طیب منتظری در 1050 ه. ق.

گزاره‌ها

تنبيه الاریب و تذکره اللیب

شارح: سید هاشم حسینی بحرانی (در گذشته 1107 ه. ق.)
شماره 13151، از آغاز و انجام افتاده، نسخ سده 12 ه. ق. 182 برگ.

ملاذ الأخیار

شارح: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (در گذشته 1111 ه. ق.)
شماره 20447، از انجام افتاده، نسخ سده 12 ه. ق.
شماره 9268، بخشی از کتاب است، نسخ سده 13 ه. ق. 126 برگ.

حاشیه تهذیب الاحکام

شارح: آقا جمال خوانساری (در گذشته 1125 ه. ق.)
شماره 21391، از انجام افتاده، نسخ، 219 برگ.

حاشیه تهذیب الاحکام

شارح: محمد بن حسن عاملی سبط شهید ثانی.
شماره 7574، کامل، نسخ عبدالحسین در سده 11 ه. ق. 164 برگ.
شماره 1999، کامل، نسخ محمد قاسم عیناثی در 1060 ه. ق. 269 برگ، نسخه نفیس.
شماره 14770، کامل، نسخ عبدالعلی در 1025 ه. ق. 128 برگ.

الجمل و العقود

شماره 2450، نسخ 975 ه. ق. 35 برگ.

شماره 7553، نسخ 1061 ه. ق. 148 برگ.

شماره 8280، نسخ سده 11 و 12 ه. ق.

شماره 9811، نسخ هادی بن عبدالکافی در 1231 ه. ق.

شماره 20889، نسخ امیر خراسانی در 1236 ه. ق.

شماره 21507، نسخ سده 12 ه. ق.

الخلافا

شماره 2736، از کتاب احیاء الموات تا نیمه، نسخ جعفر خوانساری در 1231 ه. ق.

شماره 2392، قسمتی از کتاب، نسخ کهن، در 1067 ه. ق. توسط ابن خاتون عاملی وقف گردیده است،

نسخه نفیس.

شماره 24375، از کتاب احیاء الموات تا میانه کتاب لعان، نسخ خفی، نسخه کپک زده و کرم خورده.

شماره 21368، قسمتی از کتاب، نسخ، 331 برگ.

شماره 20332، از آغاز تا میانه، نسخ سده 12 ه. ق. 406 برگ.

الرجال

شماره 3610، نسخ محمد عاملی در 1012 ه. ق. 135 برگ.

شماره 19980، نسخ احمد بن محمد رضا صفایی خوانساری در 1330 ه. ق.

شماره 3611، نستعلیق سده 10 ه. ق. نسخه نفیس.

ترتیب الرجال

مرتّب: عنایت الله بن علی قهبایی (سده 11 ه. ق.)

شماره 17640، نسخ، 106 برگ.

شرح مختصر الأصول

شماره 13209، نسخ، 121 برگ.

تذکر: در صحّت انتساب این اثر به طوسی تردید است.

عدّة الأصول

شماره 2917، نسخ شمس بن سلیمان طالقانی در 1080 ه. ق.

شماره 6913، نسخ محمد سعید در 1232 ه. ق.

شماره 3003، نسخ 1050 ه. ق.

شماره 2916، نسخ عبدالصمد بن عبدالله در 518 ه. ق. 205 برگ، نسخه عتیق و نفیس.

شماره 2915، نسخ عبدالصمد خلخالی در سده 12 ه. ق.

شماره 2913، نستعلیق کمال الدین محمد در 1090 ه. ق.

شماره 2914، از انجام افتاده، نسخ، نسخه نسبتاً نفیس.

شماره 2912، نسخ، توسط نادرشاه افشار وقف گردیده است.

شماره 8497، نسخ جواد حسینی بافقی در 1072 ه. ق.

شماره 21661، نسخ محمد هاشم بن محمد علی نیشابوری در 1095 ه. ق.

گزاره‌ها

تحفة العقول فی شرح عدّة الاصول

شارح: خضر بن اسماعیل اشرفی مازندرانی (در گذشته 1337 ه. ق.)

شماره 16960، نسخ تحریری شارح، 291 برگ.

حاشیه عدّة الاصول

محشّی: مولی خلیل بن غازی قزوینی (در گذشته 1089 ه. ق.)

شماره 6941، نستعلیق سده 12 ه. ق.

شماره 20027، نسخ 1366 ه. ق. 150 برگ.
شماره 19640، نسخ محمد باقر بن علی رضا در 1122 ه. ق. 225 برگ.
شماره 14606، نسخ 1083 ه. ق. 258 برگ.
شماره 6588، نسخ، از انجام افتاده.
شماره 2886، نسخ 1124 ه. ق. توسط نادر شاه افشار وقف گردیده است.
شماره 16115، نسخ، 134 برگ.
شماره 20426، نسخ، جلد نخست، 117 برگ.
شماره 17300، نسخ 1061 ه. ق. 290 برگ.
شماره 15872، نسخ، از انجام افتاده، 108 برگ.
شماره 2977، نستعلیق، نسخه نفیس.

الغیبة

شماره 1755، نسخ 1089 ه. ق.
شماره 2090، نستعلیق محمد معروف در 1074 ه. ق. در مشهد.
شماره 14382، نسخ، از انجام افتاده، 136 برگ.

الفهرست

شماره 19979، نستعلیق احمد صفایی خوانساری در 1322 ه. ق.

المبسوط

شماره 21371، نستعلیق سده 12 ه. ق.
شماره 19663، نسخ سده 12 ه. ق.
شماره 15774، کامل، نسخ محمد رضا بن محمد کاظم موسوی در 1267 ه. ق.
شماره 20149، از کتاب صید و ذبائح تا آخر، نسخ احمد جرفادقانی در 1233 ه. ق.
شماره 20389، از کتاب نفقات تا انجام، نسخ 1244 ه. ق.
شماره 21180، از کتاب مساقات تا انجام، نسخ علی بن ابراهیم اشتهاردی در 1231 ه. ق.
شماره 21569، از کتاب بیع تا میانه، نستعلیق سده 12 ه. ق.
شماره 20097، از کتاب مساقات تا انجام عتق، نسخ و نستعلیق، 209 برگ.
شماره 20090، از کتاب صید و ذبائح تا انجام، نسخ، 202 برگ.
شماره 2602، از کتاب مساقات تا میانه، نسخ کهن، در سال 1037 ه. ق. توسط امیر جبرئیل وقف گردیده است، نسخه نفیس، 180 برگ.
شماره 22104، از انجام افتاده، مختلف الخطوط، 281 برگ.
شماره 2600، از کتاب ارتداد تا میانه، نسخ 916 ه. ق. 83 برگ.
شماره 2601، از آغاز و انجام افتاده، نسخ احمد بن محمد در 679 ه. ق. 152 برگ، توسط امیر جبرئیل وقف گردیده است، نسخه عتیق و نفیس.
شماره 20357، بخشی از کتاب، نسخ علی بن قوام الدین لیبی در 976 ه. ق. 118 برگ.
مختصر مصباح المتهجد یا المصباح الصغیر
شماره 25492، نسخ خفی حسن بن عباس در سده 12 ه. ق.
شماره 3412، نسخ، 288 برگ.
شماره 13986، افتادگی دارد، نستعلیق سده 10 ه. ق.
شماره 6106، نسخ خفی سده 11 ه. ق.
شماره 3415، نسخ و نستعلیق 1333 ه. ق.

شماره 9607، نسخ سلیمان بن علی مزرعی در سده 6 ه. ق. نسخه عتیق و بسیار نفیس، با نشانی بلاغ.

المسائل الحائریة

شماره 20637، نستعلیق احمد صفایی خوانساری در 1321 ه. ق.، 22 برگ.

المسائل الکلامیة یا ثلاثون مسألة فی معرفة الله

شماره 891، نسخ فرج الله بن عبدالله در 1097 ه. ق. 17 برگ.

شماره 13378، نسخ محمد علی در سده 12 ه. ق. 85 برگ.

شماره 7893، نسخ ربیع الاول 1116 ه. ق.

شماره 13701، نستعلیق 1298 ه. ق. 80 برگ.

مصباح المتعبد و سلاح المتعبد

شماره 8822، نسخ عبدالجبار بن علی نقاش رازی در 520 ه. ق. در مشهد مقدس رضوی، 280 برگ،

نسخه عتیق و بسیار نفیس.

شماره 3247، نسخ سده 12 ه. ق.

شماره 24998، نسخ خفی محمد مهدی در 1099 ه. ق.

شماره 3245، نسخ سده 12 ه. ق.

شماره 3246، نسخ علاءالدین در 980 ه. ق. در مشهد.

شماره 7952 و 7953، نسخ محمد مقیم در 1059 و 1060 ه. ق.

شماره 7954، نسخ سده 12 ه. ق.

شماره 21188، نسخ محمد کاظم بن علی ازناوی در 1085 ه. ق.

شماره 21079، نسخ سده 12 ه. ق.

شماره 20557، نسخ 1251 ه. ق.

شماره 21436، نسخ 932 ه. ق.

شماره 15393، نسخ محمد علی طبسی در 1069 ه. ق.

شماره 3418، نسخ سده 12 ه. ق.

شماره 3248، نسخ سده 13 ه. ق.، 571 برگ.

شماره 3420، نسخ محمد علی بیات در 1113 ه. ق.

شماره 16116، از انجام افتاده، نسخ سده 12 ه. ق. 202 برگ.

شماره 6231، از آغاز و انجام افتاده، نسخ خفی.

شماره 26573، ناقص، نسخه کپک زده.

شماره 3243، ناقص، نسخ سده 11 ه. ق.

شماره 13968، ناقص، نسخ سده 11 ه. ق.

شماره 3244، ناقص، نسخ سده 10 ه. ق.

نگارش های پیرامونی

اختیار المصباح

ملخص: علی بن حسن قرشی مشهور به ابن باقی (سده 7 ه. ق.)

شماره 14137، نسخ، 234 برگ.

شماره 3303، نسخ محمد شفیع مروزی در 1093 ه. ق. در سپاهان، 191 برگ.

منهاج الصلاح فی اختصار المصباح

از: علامه حلی

شماره 3288، نسخ سده 11 ه. ق.

شماره 20727، نسخ محمد هادی بن علی بیک بهبهانی در 1137 ه. ق در سپاهان

النهاية في مجرد الفقه و الفتاوى

شماره 11750، نسخ 1079 ه. ق با نشانی بلاغ و تصحیح.

شماره 8057، از انجام افتاده، نسخ، 269 برگ.

شماره 2660، نسخ 985 ه. ق. در حیدرآباد دکن.

شماره 17581، نسخ یحیی بن احمد در 568 ه. ق، نسخه عتیق و بسیار نفیس.

شماره 2664، نسخ سده 10 ه. ق در بیجاپور.

ترجمة النهاية

از: مترجمی ناشناخته

شماره 16228، نسخ علی اکبرین سلطان محمد در 1313 ه. ق. 307 برگ.